

Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskusten alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä

1) Alueellisen linjauksen tarkoitus

Alueellinen linjaus ulkomaisen työvoiman käytöstä perustuu ulkomaalaislakiin (HE 114/2022). Alueelliset linjaukset liittyvät työntekijän oleskeluluvan myöntämiseen ja työvoiman saatavuuden arviointiin ja niissä määritellään, millä ammattialoilla ammattiluokkatasolla työvoiman saatavuus on vaikeutunut.

Vuoden 2025 alusta lähtien työntekijän oleskelulupa- ja kausityöoleskelulupa- liittyvät aiemmin työ- ja elinkeinotoimiston tekemät osapäätökset ovat poistuneet ja ulkomaalaislupaan liittyvä päätöksenteko on kokonaisuudessaan siirtynyt Maahanmuuttovirastoon (Migriin). Kaikki työntekijän oleskelulupien ja kausityöoleskelulupien edellytykset tutkitaan nyt Migrissä.

Työvoiman saatavuus eri ammatti- ja toimialoilla vaihtelee alueellisten ja paikallisten työmarkkinoiden rakenteen ja tilanteen mukaan. Tämän alueellisen linjauksen tarkoitus on tukea työvoiman saatavuutta Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskusten alueilla, huomioiden alueen työmarkkinoiden erityispiirteet. Linjauksessa annetaan tiivis kuvaus työmarkkinatilanteesta ja arvioidaan työvoiman saatavuutta.

Valtion aluehallinto uudistuu 1.1.2026 alkaen, jolloin nykyisten 15 ELY-keskuksen pohjalta perustetaan kymmenen uutta elinvoimakeskusta. Tämä työlupalinjaus on voimassa 31.5.2026 saakka seuraavien elinvoimakeskusten toimialueilla: Pohjanmaan elinvoimakeskuksen alueella (Pohjanmaa ja Keski-Pohjanmaa) sekä Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskuksen alueella (Etelä-Pohjanmaa).

2) Alueen työmarkkinatilanne ja työvoiman saatavuus

Suomessa toimivan työnantajan on ensisijaisesti rekrytoitava työntekijä työmarkkinoilla jo olevasta työvoimasta. Työnantajan on pääsääntöisesti julkaistava ilmoitus avoimesta työpaikasta tyomarkkinatori.fi -sivuille vähintään kahdeksi (2) viikoksi, jotta voidaan selvittää, onko tehtävään saatavissa työvoimaa työmarkkinoilta. Lupaharkinnassa otetaan huomioon hakijat koko EU/ETA-alueelta.

Mikäli ammattinimike ei löydy alueen työlupalinjauksesta ja Suomessa toimiva työnantaja rekrytoi työntekijän EU- tai ETA-maiden ulkopuolisista maista, työnantajan tulee ilmoittaa työpaikka avoimeksi kahden viikon ajaksi, ja Migri pyytää työnantajalta myös työvoiman saatavuusselvityksen. Tähän linjaukseen on koottu ne ammattialat, joita voidaan alueella puoltaa ilman edellä mainittua työvoiman saatavuusselvitystä.

Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskukset ovat lähettäneet lausuntopyynnön niiden laatimasta työlupalinjauksesta seuraaville työmarkkinaosapuolille ja poliisille: Pohjanmaan

poliisilaitos, Pohjanmaan Kauppakamari, Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari, Keski-Pohjanmaan yrittäjät, Etelä-Pohjanmaan yrittäjät, Rannikko-Pohjanmaan yrittäjät, STTK Pohjanmaa, STTK Etelä-Pohjanmaa, SAK, Akava Keski-Pohjanmaa, Akava Pohjanmaa, Akava Etelä-Pohjanmaa, Maaseudun työnantajaliitto ry.

Etelä-Pohjanmaa

Etelä-Pohjanmaa on perinteikäs maakunta, joka tunnetaan yrittäjyydestä, vahvasta elintarvikesektorista ja monipuolisesta kulttuuritarjonnasta. Vahvimpia toimialoja ovat teknologia-teollisuus (pääpaino kone- ja metalliteollisuudessa), elintarviketuotanto, sekä rakennustuote- ja huonekaluteollisuus. Kaupan alan keskittymiä löytyy maakuntakeskus Seinäjoelta sekä seutukuntakeskuksista. Nopeasti kasvanut tuuli- ja aurinkovoiman tuotanto on uudempi piirre, joka näkyy nyt myös maisemassa.

Maakunnan suhdanneodotuksia voi luonnehtia epävarmoiksi. Kotimaisen kysynnän vaihteisuus ja kotitalouksien normaalia korkeampi säästämisaste heijastuu odotusarvoihin ja globaali toimintaympäristö on edelleen turbulentti. Usko suhdannetilanteen kirkastumiseen on kuitenkin vahvistumassa ja yrityskentässä on nähtävissä kiinnostusta kasvuun, kansainvälistymiseen ja vihreän siirtymän investointeihin.

Viime vuosina maakunta on joutunut kohtaamaan useita rakenteellisia haasteita; väestö vähenee ja ikääntyy ja nuorten muuttotappio heikentää alueen osaajapohjaa. Nykyinen epävarma suhdannetilanne on parantanut työvoiman saatavuutta jonkin verran, mutta muutos on tilapäinen. Demografisesta vääristymästä juontuva osaavan työvoiman saatavuus on maakunnassa pysyväishaaste. Rekrytointihaasteet ovat olleet kroonisia esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla, teknologiateollisuudessa, ICT-alalla, sekä majoitus- ja ravitsemusalalla, mutta kuten todettu, suhdannetilanteen vuoksi tilanne ei ole tällä hetkellä akuutti. Sosiaali- ja terveysalan osalta hyvinvointialueiden taloushaasteet ja uudet toimintamallit ovat vaikuttaneet rekrytointeihin koko toimialalla. Voidaan todeta, että sote-alan ammattien osalta on haettu uutta tasapainoa. Erityisosaamista vaativien tehtävien (mm. erikoislääkärit, psykologit) osalta rekrytointihaasteet pääsääntöisesti kuitenkin jatkuvat. Suhdanteiden kohentuessa työvoiman saatavuushaasteet tulevat kärjistymään todennäköisesti nopeasti.

Työttömyys on jatkanut kasvusuunnassa syyskaudella 2025 ja työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli syyskuun työnvälitystilaston tiedoissa 8,0 prosenttia. Alueella oli syyskuun lopussa 6842 työtöntä työnhakijaa ja vuoden takaisesta vertailuajankohdasta määrä nousi 731 työnhakijalla. Työttömien työnhakijoiden määrä nousi valtaosassa ammattiryhmiä. Uusien avoimien työpaikkojen määrä on puolestaan ollut laskusuunnassa - uusia avoimia työpaikkoja oli Etelä-Pohjanmaalla syyskuun aikana 570 kappaletta, joka oli 109 kappaletta (-16,1 %) vähemmän kuin vuosi sitten.

Pohjanmaa

Pohjanmaa on energinen maakunta, jonka elinkeinoelämä on monipuolista ja työllisyystilanne maan huippua. Maakunnan vahvuus on monipuolinen toimialarakenne, joka käsittää vientipainotteisen teollisuuden, alkutuotannon, kaupan ja matkailun sekä rakennusalan. Pohjalaisia teollisuusyrityksiä toimii monilla eri alatoimialoilla ja viennin osuus teollisuuden liikevaihdosta on suuri. Alueen maataloustuotanto on merkittävää koko Suomelle.

Suurimmat työnantajat yksityisen sektorin vienti- ja elintarviketeollisuuden lisäksi ovat Pohjanmaan hyvinvointialue, kaupungit, kunnat ja oppilaitokset.

Vaikka puhtaan siirtymän investoinnit ovat olleet viime aikoina joiltain osin vastatulessa, Pohjanmaalla ollaan silti optimistisia alueelle suunniteltujen hankkeiden toteutumisen suhteen. Investointiaalto koostuu muun muassa akku-, vetyteollisuus- ja maa- sekä merituuli-voimainvestoinneista. Investointeja aikovat toteuttaa alueella jo ennestään toimivat yritykset sekä alueelle etabloituvat uudet toimijat. Kerrannaisvaikutukset teollisuudesta muille toimialoille tulevat olemaan suuret.

Heikon suhdanteen myötä työttömyysluvut ovat olleet kasvussa, mutta Pohjanmaan työllisyystilanne on silti edelleen Manner-Suomen parhaimmista. Sosiaali- ja terveysalan yhtäaikaan vaikea taloudellinen tilanne ja ammattitaitoisen työvoiman tarve etsii tasapainoa. Alueen yritykset ovat perinteisesti kärsineet työvoimapulasta, eikä tilanne ole merkittävästi helpottunut työttömyyden lisääntytyäkään, mikä kertoo kohtaanto-ongelmasta. Suurinvestointien realisoituessa työvoiman kysynnän odotetaan kasvavan entisestään lähivuosina ja maakuntaan tullaankin tarvitsemaan tuhansia uusia työntekijöitä. Maakunnan veto- ja pitovoimaa tulee edelleen kehittää ja työvoimareservi saada täysipainoisesti käyttöön.

Syyskuussa 2025 työttömiä työnhakijoita oli Pohjanmaan maakunnassa 5 910. Työttömyys on kasvanut 12,9 prosenttia vuotta aikaisemmasta. Työttömyys on kasvanut voimakkaimmin erityisasiantuntijoiden ja palvelu- ja myyntityöntekijöiden ammattiryhmässä. Työttömyys on vähentynyt maanviljelijöiden ja metsätyöntekijöiden, prosessi- ja kuljetustyöntekijöiden sekä rakennus-, korjaus- ja valmistusalan työntekijöiden ammattiryhmissä syyskuuhun 2024 verrattuna. Ulkomaalaisia oli syyskuussa työttömänä 1480 ja määrä on kasvanut 12,1 prosentilla vuoden takaiseen verrattuna. Ulkomaalaisten työttömyyden kasvuun vaikuttaa taloudellisen tilanteen lisäksi myös ulkomaalaisen työvoiman määrän kasvu.

Keski-Pohjanmaa

Keski-Pohjanmaalla on monipuolinen elinkeinorakenne: alueella on vahvaa vientiteollisuutta, monipuolista alkutuotantoa ja merkittävä kaupan ja palveluiden toimiala. Keski-Pohjanmaalla viriää uusia innovaatioita erityisesti puhdasta siirtymää edistävillä toimialoilla. Alueella on merkittävä rooli koko Suomen akkuarvoketjussa ja puhtaan siirtymän investointiaallossa. Keski-Pohjanmaalle on sijoittumassa merkittävä määrä investointeja muun muassa akkuteollisuus-, vetyteollisuus- ja tuulivoima-aloille, minkä lisäksi alueella jo toimivat yritykset kehittyvät ja investoivat jatkuvasti. Teollisuusinvestointien positiiviset kerrannaisvaikutukset ulottuvat tietenkin myös muille toimialoille. Kemianteollisuuden lisäksi maakunnassa on voimakas bioklusteri ja koko maan mittakaavassa merkittävää veneteollisuutta. Suurimmat elintarviketeollisuuden yritykset ovat lihanjalostuksessa, meijeritoimialalla sekä virvoitusjuomien valmistuksessa. Vientipainotteinen teollisuus kasvaa ja kehittyy ja myös vaikeuksissa ollut rakennusala näyttää piristymisen merkkejä. Suurimmat työnantajat yksityisen sektorin vienti- ja elintarviketeollisuuden sekä kaupan alan lisäksi ovat Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue, Kokkolan kaupunki ja oppilaitokset. Sosiaali- ja terveysalan vaikea taloudellinen tilanne on kuitenkin heijastunut alan rekrytointien määrään ja tasapainoa haetaan.

Epävarma maailmantalouden tilanne ja kustannusten nousu sekä epävakaa työmarkkinatilanne ovat viime aikoina vaikeuttaneet yritystoimintaa useilla toimialoilla, mutta korkotason lasku on positiivinen merkki. Vaikka puhtaan siirtymän investoinnit ovat olleet hienoisessa vastatulessa muualla, Keski-Pohjanmaalla monet hankkeet ovat jo edenneet suunnitteluvaiheesta toteutukseen. Myös alueella jo toimivat yritykset innovoivat ja investoivat aktiivisesti. Maakunnan merkittävän vientiteollisuuden vanavedessä kasvun ja kansainvälistymisen uralle ovat päässeet monet alihankintaverkoston pk-yritykset, jotka huolehtivat kokonaisvaltaisesti suurteollisuuden huolto-, asennus- ja muutostöistä suunnittelusta toteutukseen asti.

Keski-Pohjanmaan työllisyystilanne on perinteisesti kuulunut maan parhaimmistoon. Vaikka työvoiman kysyntä on viime aikoina ollut alhaisella tasolla ja työttömien määrä hienoisessa kasvussa, on maakunta silti säilyttänyt korkean tasonsa alueiden välisessä vertailussa. Työvoimareservin täysimääräinen hyödyntäminen sekä maakunnan veto- ja pitovoiman kehittäminen ovat tärkeässä roolissa työvoiman saatavuusongelman ratkaisussa ja alueelle suunniteltujen investointien toteutumisen mahdollistamisessa. Myös kansainvälisen työvoiman veto- ja pitovoiman kehittämiseen täytyy panostaa maakunnassa merkittävästi. Työvoiman kysynnän odotetaan kasvavan pidemmällä aikavälillä maakuntaan suunniteltujen suurinvestointien toteutuessa, erityisesti laitosten rakennus- ja tuotantovaiheessa. Väestöennusteet huomioiden työvoimatarpeisiin vastaamisesta voi tulla vaikeaa.

Työttömien työnhakijoiden määrä Keski-Pohjanmaalla oli 2 597 henkilöä syyskuussa 2025, kasvua oli vuotta aiempaan tilanteeseen verrattuna 11,4 %. Ammattiryhmittäin tarkasteltuna työttömyys on kasvanut eniten erityisasiantuntijoiden sekä palvelu- ja myynti-työntekijöiden keskuudessa. Ulkomaalaisia oli syyskuussa työttömänä 244, joka on 22,6 % enemmän vuotta aikaisempaan verrattuna. Vuonna 2024 Keski-Pohjanmaan työllisyysaste oli keskimäärin 73,9 prosenttia, mikä on Manner-Suomen maakuntien välisessä vertailussa kolmanneksi paras tulos. Pienen väestöpohjan takia vaihtelut työllisyysasteessa ovat kuitenkin suuria, kun pienetkin muutokset työllisten määrässä vaikuttavat siihen voimakkaasti.

Pohjanmaan ELY-keskusalueella (Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa) oli syyskuun lopussa yhteensä 8 507 työtöntä työnhakijaa. Määrä on kasvanut 12,4 %:lla vuoden takaiseen verrattuna. Työttömiä oli syyskuussa 32 enemmän kuin elokuussa. Pohjanmaan ELY-keskusalueen työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta on kuitenkin edelleen Manner-Suomen alhaisin (7,4 %). Koko maassa vastaava osuus on 11,4 %. Elokuuhun verrattuna työttömyysaste kasvoi 0,1 prosenttiyksikköä Pohjanmaan ELY-keskusalueella ja pienentyi 0,1 % koko maassa. Syyskuun aikana oli avoinna yhteensä 1 355 työpaikkaa, mikä on 951 työpaikkaa (- 41,2 %) vähemmän kuin vuosi sitten. Kokoaikaisesti lomautettuja oli 662 eli 152 enemmän kuin vuotta aikaisemmin (+ 29,8 %). (Pohjanmaan ELY-keskusalueen työllisyyskatsaus syyskuu 2025).

Lähteet

- [Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2025 \(tem.fi\)](https://tem.fi/)
- [Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus Syyskuu 2025 \(ely-keskus.fi\)](https://ely-keskus.fi/)
- [Pohjanmaan työllisyyskatsaus Syyskuu 2025 \(ely-keskus.fi\)](https://ely-keskus.fi/)
- [Työvoiman saatavuus ja kohtaanto -raportti \(app.powerbi.com\)](https://app.powerbi.com/)

3) Alueellinen linjaus

Seuraavilla ammattialoilla työvoiman saatavuus alueella on vaikeutunut.

Ammattiala	Ammattiluokka (ISCO)	Ammattinimikkeet, jotka sisällytetty linjaukseen
Erityisasiantuntijat, SOTE-ala	22 Terveysthuollon erityisasiantuntijat	2211 - Yleislääkärit 2212 - Ylilääkärit ja erikoislääkärit 2261 - Hammaslääkärit 2266 - Kuulontutkijat ja puheterapeutit
Erityisasiantuntijat, SOTE-ala	26 Lainopilliset, sosiaalialan ja kulttuurialan erityisasiantuntijat	2634 – Psykologit 2635 - Sosiaalityön erityisasiantuntijat
Asiantuntijat, SOTE-ala	32 Terveysthuollon asiantuntijat	3212 - Bioanalyytikot (terveydenhuolto) 3213 - Farmaseutit 3221 - Sairaanhoidaja ja terveydenhoitaja 3251 - Suuhygienistit 3255 - Fysioterapeutit ym. 3259 - Muut luokittelemattomat terveydenhuollon asiant.
Asiantuntijat	34 Lainopilliset avustajat sekä sosiaali- ja kulttuurialan asiantuntijat	3434 – Keittiöpäälliköt
Palvelu- ja myynti-työntekijät	51 Palvelutyöntekijät	5120 - Ravintola- ja suurtaloustyöntekijät 5151 - Siivoustyön esimiehet toimistot, hotellit jne.
Erityisasiantuntijat	25 Tieto- ja viestintäteknologian erityisasiantuntijat	2511 - Sovellusarkkitehdit 2512 - Sovellussuunnittelijat 2513 - Web- ja multimediakehittäjät 2514 - Sovellusohjelmoijat 2519 - Muut ohjelmisto- ja sovelluskehittäjät
Erityisasiantuntijat	21 Luonnontieteiden ja tekniikan erityisasiantuntijat	2149 - Muut tekniikan erityisasiantuntijat 2151 – Sähkötekniikan erityisasiantuntijat 2153 – ICT-alan erityisasiantuntijat
Maanviljelijät, metsätaloustyöntekijät ym.	61 Maanviljelijät ja eläintenkasvattajat ym.	6111 – Pelto- ja avomaanviljelijät 6113 - Kasvihuonetyöntekijät 6121 - Liha- ja lypsykarjan, kotieläinten kasvattajat 6129 - Muut eläinten kasvattajat ja hoitajat 6130 - Yhdistetyn maanviljelyn ja eläintenkasvatksen harjoittajat
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	72 Konepaja- ja valimotyöntekijät sekä asentajat ja korjaajat	7212 - Hitsaajat ja kaasuleikkaajat 7223 - Koneenasettajat ja koneistajat 7224 - Konehiojat, kiillottajat ja teroittajat 7231 - Moottoriajoneuvojen asentajat ja korjaajat 7233 - Maatalous-, teollisuuskoneasentajat ja -korjaajat
Rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijät	74 Sähkö- ja elektroniikka-alan työntekijät	7412 - Muut sähköasentajat
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	81 Prosessityöntekijät	8121 - Metalliteollisuuden prosessityöntekijät 8122 - Metallien teolliset päällystäjät ja viimeistelijät 8160 - Elintarviketeollisuuden prosessityöntekijät
Prosessi- ja kuljetustyöntekijät	82 Teollisuustuotteiden kokoonpanijat	8211 - Konepaja- ja metallituotteiden kokoonpanijat 8212 - Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden kokoonpanijat

Muut työntekijät	91 Siivoojat, kotiapulaiset ja muut puhdistustyöntekijät	9112 - Toimisto- ja laitossiivoojat ym.
------------------	--	---

4) Lisätietoja työntekijän oleskeluluvasta ja hakemusprosessista

Maahanmuuttoviraston verkkosivut:

www.migri.fi

Työvoimabarometri:

[Työvoimabarometri - Etusivu](#)

Ammattialojen ISCO-luokitus:

<https://www.tilastokeskus.fi/fi/luokitukset/ammatti/>

5) Alueellisen linjauksen voimassaoloaika: 1.12.2025-30.5.2026

ELY-keskukset huolehtivat hallituksen esityksen mukaisesti siitä, että linjauksen sisällön mahdolliset muutostarpeet tarkistetaan ja päivitetään vähintään puolivuositain.

Lisätietoja:

Heikki Hurrila (Etelä-Pohjanmaa)

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

heikki.hurrila@ely-keskus.fi

Ari Pitkanen (Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa)

Pohjanmaan ELY-keskus

ari.pitkanen@ely-keskus.fi

Tämä asiakirja POHELY/592/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POHELY/592/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Palosaari Mika 21.11.2025 12:54

Ratkaisija Saari Timo 17.11.2025 10:31